

BREDBANDSSTRATEGI

Gnosjö kommun

Antagen av Kommunfullmäktige 2013-03-27, § 15.

Innehållsförteckning

Bredbandsstrategins syfte.....	3
Sammanfattning.....	4
Bakgrund	5
Nulägesbeskrivning	6
Optofibernet.....	6
Anslutning till utbyggt optofibernet.....	6
Styrande dokument.....	6
Gnosjö kommuns IT-infrastrukturprogram	6
Regional utvecklingsstrategi (RUS).....	7
Bredbandsstrategi för Sverige.....	7
Stadsnätet	8
Förutsättningar för kommunal bredbandsverksamhet.....	8
Målsättning och strategi för fortsatt bredbandsutbyggnad	8
Mål.....	8
Strategi	8
Ansvar och roller	9
Gnosjö kommun	9
Bredbandsaktörer.....	10
Fastighets AB Järnbäraren.....	10
Finansiering	10
Prioriteringar	10
Tillämpning av bredbandsstrategin.....	10

Bredbandsstrategins syfte

Syftet med en bredbandsstrategi för Gnosjö kommun är att skapa en gemensam målbild i Gnosjöregionen samt att belysa utvecklingsbehoven ur ett samhällsperspektiv. Strategin syftar dessutom till att tjäna som underlag vid eventuella prioriteringsdiskussioner samt vara utgångspunkt i arbetet med att ta fram handlingsplaner inför kommande utbyggnad av optofibernet.

Detta dokument kommer att ligga till grund för arbetet med att ta fram en gemensam bredbandsstrategi inom Gnosjöregionen (GGVV).

Sammanfattning

Kommunen har i nuläget ett förhållandevis väl utbyggt öppet optofibernet. Tidigt valde kommunen att satsa på optofiber eftersom andra tekniker har begränsningar som gör det svårt att möta framtida behov.

Bedömningen är att cirka 75 % av kommunens befolkning i dagsläget bor utmed de utbyggda fiberstråken och därmed har realistiska möjligheter att ansluta sig. Anslutningsgraden är betydligt lägre eftersom inte alla valt är anslutna sig.

Marknadens aktörer kan i nuläget erbjuda bredbandsuppkoppling med varierande kvalitet, beroende på teknik, till de flesta hushåll och företag i kommunen. Bedömningen är att marknadens aktörer, på affärsmässiga grunder, har intresse av att erbjuda hushåll och näringsliv i kommunens centralort anslutning till sina optofibernet.

Målsättningen är att alla, både medborgare och näringsliv, skall uppleva att modern informationsteknik (IT) finns tillgänglig. År 2020 bör minst 90 % av kommunens medborgare och näringsliv ha möjlighet att ansluta sig till bredband med minst 100 Mbits/s överföringshastighet. Målsättningen överensstämmer med ambitionerna i "Bredbandsstrategi för Sverige".

Kostnaderna för utbyggnad av optofibernet till mindre orter och ren landsbygd bedöms vara förhållandevis stora. De geografiska förutsättningarna påverkar kostnadsnivån. Fortsatt utbyggnad bedöms i huvudsak inte vara genomförbar utan stöd av offentlig finansiering av något slag. Samförläggning med andra parter påverkar kostnaden marginellt. Ambitionsnivån i statlig medfinansiering kommer att påverka utbyggnadstakten.

Följande huvudsakliga områden har identifierats som särskilt intressanta inför en kommande utbyggnad:

- Landsbygd med utbyggnad i områden som saknar optofibernet samt olika slag av stöd till byalag och andra intressenter.
- Anslutning av det kommunägda lägenhetsbeståndet till optofibernet.
- Möjliggöra för kommunens näringsliv att i ökad omfattning ansluta sig till optofibernet.

Med landsbygd menas "tätortsnära landsbygd" som finns inom 5 till 45 minuters bilresa från tätorter större än 3 000 invånare. Definitionen kan inkludera både landsbygd och tätorter med upp till 3 000 invånare (Glesbygdsverkets definition).

Bakgrund

Grunden till det omfattande optofibernet som finns idag är en idé som under många år varit bärande i bredbandsutbyggnaden. Idén går ut på att kommunen skall verka för en väl utbyggd IT-infrastruktur där täckning för hela kommunen skall eftersträvas.

För att från det så kallade stamnätet ansluta enskilda kunder har ”byalagskonceptet” framgångsrikt använts. Flera orter med ett mindre antal invånare har näst intill 100 % anslutning av både hushåll och jordbruksföretag.

I dag finns det ett flertal leverantörer av Internet telefoni och TV genom optofibernet.

Den kommunala trafiken går i dag i det nät som kommunen ägde och överlät till Svenska Stadsnät AB.

Den delen har sedan dess moderniserats och byggts ut och antalet anslutningspunkter har fortsatt att öka.

Marknadens aktörer kan i nuläget, med varierande kvalitet, erbjuda Bredbandslösningar som bygger på optofiber, koppartråd samt trådlösa system (mobilt bredband) till de flesta hushåll och företag i Gnosjö kommun.

Nulägesbeskrivning

Gnosjö kommun är relativt liten till ytan, befolkning och företag är fördelade på en rad orter varav Gnosjö har knappt 5 000 invånare och Hillerstorp knappt 2 000 invånare. Särskilt kan noteras att knappt 25 % av befolkningen bor utanför tät- och småorter d v s ca 2 400 personer..

Optofibernet

Förbindelser mellan orterna är byggt med fiberkabel och många kunder har fiberanslutning.

Anslutning till utbyggt optofibernet

Uppskattningen av hur många hushåll som kan anses ha möjlighet att ansluta sig till fibernätet grundar sig på den karta Svenska Stadsnät AB har tagit fram och som beskriver utbyggt optofibernet. Befolkningen i samtliga tätorter och mindre orter som är belägna utmed det utbyggda optofibernet har räknats med. Avseende de minsta orterna har det gjorts en uppskattning av hur många som har en realistisk möjlighet att ansluta sig.

Resultatet blir att ca 7 500 personer (cirka 75 % av kommunens invånare) bor utmed fibernätet. Antal hushåll med fiberanslutningsmöjlighet är cirka 3 400 stycken. Beräkningen grundar sig på att det i genomsnitt finns 2,2 personer i varje hushåll. Antalet personer som i dagsläget saknar rimliga anslutningsmöjligheter är ungefär 1 800 vilket motsvarar drygt 800 hushåll.

Beroende på hur man definierar anslutningsgrad kommer man fram till olika resultat. Uppskattningen ovan är förhållandevis positiv och skall inte ses som ett mått på andelen anslutna invånare. Slutsatsen blir att det även fortsättningsvis krävs stora insatser för att nå upp till målen i den nationella bredbandsstrategin.

De kartor som har presenterats ger en bild av hur långt utbyggnaden framskridit i dagsläget. Kartorna indikerar därmed också vilka områden som ännu inte har tillgång till fiber. Kommande handlingsplaner kommer att visa vilken potential och vilka förutsättningar som finns i olika områden.

Styrande dokument

Gnosjö kommuns IT-infrastrukturprogram

År 2002 upprättades Gnosjö kommuns IT-infrastrukturprogram. Syftet med programmet var att under den femårsperiod som följde efter programmets upprättande ligga till grund för utbyggnad av infrastruktur för bredbandskommunikation. Programmet speglade inte bara det egna kommunala behovet utan även kommunens samlade behov. Ett av Länsstyrelsen godkänt IT-infrastrukturprogram var en förutsättning för att komma i åtnjutande av statliga stödpengar. Det av Gnosjö kommun 2002 upprättade IT-infrastrukturprogrammet får anses ha tjänat ut sin roll. Eventuellt kan behov av ett uppdaterat program bli aktuellt.

Regional utvecklingsstrategi (RUS)

Formuleringarna i bredbandsstrategin skall i möjligaste mån harmonisera med formuleringarna avseende IT-infrastruktur som finns i den regionala utvecklingsstrategin för Jönköpings län.

I det regionala utvecklingsprogrammet framgår att:

- IT-infrastrukturen skall vara säker och ha hög överföringskapacitet över hela länet.
- Det finns behov av att utveckla flexibla samverkansformer och överbrygga administrativa hinder för att nå resultat.
- Modern informationsteknik, IT, ska vara tillgänglig för alla. Full täckning måste prioriteras i de områden människor bor och bedriver verksamhet.

Bredbandsstrategi för Sverige

Den 3 november 2009 offentliggjordes regeringens ”Bredbandsstrategi för Sverige”.

Det övergripande målet är att Sverige ska ha bredband i världsklass. En hög användning av IT och internet är bra för Sverige både vad gäller tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga. Det bidrar till utvecklingen av ett hållbart samhälle. Det hjälper också till att möta utmaningar i form av ökad globalisering, klimatförändringar och en åldrande befolkning i ett glest bebyggt land. En förutsättning för att möta utmaningarna är att det finns tillgång till bredband med hög överföringshastighet i hela landet.

Målen i strategin är att 2020 bör 90 procent av hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.

Redan år 2015 bör 40 procent ha tillgång till bredband med den hastigheten. Det är viktigt att svenska företag och hushåll i alla delar av landet kan dra nytta av de möjligheter som tillgång till kraftfullt bredband ger. Då kan traditionella arbetsmetoder förändras, nya tjänster och affärsmodeller utvecklas och nya beteenden växa fram.

Alla hushåll och företag bör också ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband. När allt fler tjänster i samhället blir digitala måste alla ha möjlighet att koppla upp sig. Det handlar om att ha en fungerande vardag. Det är i grunden en demokrati- och rättighetsfråga.

Utgångspunkten är att kommunikationstjänster och bredband tillhandahålls av marknaden. Regeringen ska inte styra marknaden eller den tekniska utvecklingen.

Regeringen anser att deras uppgift är att skapa goda förutsättningar för marknaden och undanröja hinder för utvecklingen. Det handlar bl.a. om att se till att det finns en relevant reglering.

I strategin framgår även att kommunerna förväntas ta ett större ansvar än tidigare för samordning och utbyggnad av bredband. Dessutom förväntas kommunerna ta ett större ekonomiskt ansvar än idag. Exempelvis anser regeringen att kommunerna ska vara medfinansierare med 25 % inom ramen för det nya stödet för bredbandsutbyggnad på landsbygden.

Stadsnätet

Gnosjö och Hillerstorp har genom bolaget Svenska Stadsnät ABs försorg tillgång till ett väl utbyggt stadsnät.

I dag är Svenska Stadsnät AB nätägare och kommunikationsoperatör. Den 1 januari 2010 trädde ändringar i konkurrenslagen (2008:579) i kraft. De här ändringarna kan innebära att Svenska Stadsnät AB roll som kommunikationsoperatör kan ifrågasättas.

Ett öppet nät ser kommunen som en förutsättning för att kunna utvecklas som stadsnät. I ett öppet stadsnät är det ingen operatör eller nätägare som bestämmer vad man ska få tillgång till. Här råder fri konkurrens och alla tjänsteleverantörer konkurrerar på lika villkor. Man har full valfrihet att välja de tjänster man vill ha.

Ett relativt vanligt fenomen är att bredbandsleverantörer bygger egna nät där de som ansluter sig enbart erbjuds leverantörens egna tjänster. Detta förfarande innebär problem eftersom det skapar inlåsnings effekter för kunderna och därmed begränsar förutsättningarna för konkurrensen mellan olika leverantörer.

Förutsättningar för kommunal bredbandsverksamhet

Kommunallagens bestämmelser ger kommunen möjlighet att tillgodose ändamål till självkostnadspris. IT-infrastruktur för bredband kan bedömas vara ett sådant allmännyttigt ändamål i synnerhet om infrastrukturen erbjuds övriga marknadsaktörer på konkurrensneutrala och icke diskriminerande villkor.

I bolagsordningar och ägardirektiv bör ägare säkerställa att syftet med bolagets verksamhet skall vara allmännyttigt och icke vinstdrivande. I sedvanlig ordning får verksamheten generera skälig avkastning för återinvestering, underhåll och kompetensutveckling.

Ett flertal lagar, utöver kommunallagen, är tillämpliga inom kommunal bredbandsverksamhet.

I den framtida bredbandsutbyggnaden måste hänsyn tas till kommande, nu okända, förändringar i förutsättningarna för kommunal verksamhet inklusive de kommunala bolagen.

Målsättning och strategi för fortsatt bredbandsutbyggnad

Mål

Alla, både medborgare och näringsliv, skall uppleva att modern informationsteknik (IT) finns tillgänglig med bästa möjliga standard. År 2020 bör minst 90 % av kommunens medborgare och näringsliv ha möjlighet att ansluta sig till bredband med hög överföringshastighet.

Strategi

Utbyggnaden av IT-infrastruktur skall baseras på optofiber eftersom denna teknik är en förutsättning för att kunna nå målen i den nationella bredbandsstrategin.

Här avses den utbyggnad som sker inom ramen för Gnosjö kommuns bredbandsstrategi. Gnosjö kommun ska också vara en pådrivande kraft för väl fungerande och utbyggda trådlösa mobila bredbandslösningar som även i framtiden kommer att vara ett viktigt komplement till optofiber.

Kommunen skall vara aktiv och i möjligaste mån bistå marknaden vid planering och utbyggnad av bredbandsnät. Aktiv dialog och samverkan är nyckelbegrepp.

Kommunen skall verka för att de bredbandsnät som byggs är öppna för alla tjänsteleverantörer. Vid kommunal medfinansiering skall detta vara ett krav.

Konkurrens främjas av mångfald vilket gynnar medborgare och näringsliv. De nät som byggs skall inom överskådlig framtid tillgodose alla tänkbara tillgänglighets- och kapacitetsbehov.

Kommunen skall verka för att fiberbaserad IT-infrastruktur i största möjliga mån säkerställs vid nyexploatering av bostads- och industriområden.

Kommunen skall i tillämpliga delar bistå samfälligheter, byalag och andra typer av föreningar vid utbyggnad av optofibernet.

I centralorten är kommunens bedömning att aktörerna på marknaden har intresse av att ansluta hushåll och näringsliv till sina fibernet. Bedömningen är att kommunal eller annan offentlig medfinansiering inte bör vara nödvändig för att tillgodose behov av anslutning. I de fall det är möjligt att ansluta hushåll och företag till det öppna stadsnätet så skall det betraktas som en fördel för alla inblandade parter.

På landsbygden, inklusive kommunens mindre orter, är däremot bedömningen att marknaden i huvudsak inte har samma möjligheter att på affärsmässiga grunder bygga ut optofibernet. Det kopparbaserade telenätet kommer sannolikt på sikt att i allt större omfattning avvecklas. Det framtida läget är oklart avseende grad av statlig medfinansiering vid utbyggnad av optofibernet. Innebörden av detta är att kommunen kommer att ha en viktig roll i den fortsatta utbyggnaden.

Målsättningen är att skapa goda förutsättningar för bredband med bra kapacitet och tillgänglighet på landsbygden. Ett utbyggt stadsnät är en avgörande förutsättning för att byalag och andra intressenter ska kunna ansluta sig.

Planering och utbyggnad av IT-infrastrukturen skall i så stor utsträckning som möjligt samordnas med motsvarande satsningar på nationell och regional nivå.

Ansvar och roller

Gnosjö kommun

Gnosjö kommun bevakar utvecklingen inom bredbandsområdet. Kommunen samordnar, i mån av behov, de insatser som krävs för att förverkliga bredbandsstrategin. Det kommunala fastighetsbolaget medverkar i arbetet med förverkligandet. Ett arbetssätt som karakteriseras av samverkan i positiv anda skall eftersträvas för att det ska bli möjligt att nå målen i bredbandsstrategin.

Kommunala bolag styrs genom ägardirektiv.

För att uppnå målsättningarna i den nationella bredbandsstrategin krävs en översyn av organisation och resurser avseende den fortsatta fiberutbyggnaden i kommunen.

Bredbandsaktörer

Främst Svenska Stadsnät AB, men även andra aktörer, medverkar i arbetet med att förverkliga bredbandsstrategin. Stadsnätet ägs av Svenska Stadsnät AB

Fastighets AB Järnbäraren

Järnbäraren medverkar i arbetet med att förverkliga bredbandsstrategin. En viktig fråga att hantera är hur det kommunägda lägenhetsbeståndet skall anslutas till optofibernet.

Finansiering

Ur ett medborgarperspektiv är det viktigt att så många som möjligt har tillgång till bredband av hög kvalitet oavsett var man bor. Bedömningen är att kostnaderna för utbyggnad av optofibernet till småorter och ren landsbygd är förhållandevis stora. De geografiska förutsättningarna påverkar kostnadsnivån. Slutsatsen blir att en fortsatt utbyggnad i huvudsak inte är genomförbar utan stöd av offentlig finansiering av något slag. Samförläggning med andra parter påverkar kostnaden marginellt.

Ett förverkligande av bredbandsstrategin blir möjlig först då det finns ekonomiska förutsättningar. Ambitionsnivån i statlig medfinansiering kommer att påverka utbyggnadstakten.

Prioriteringar

I de fall prioriteringar behöver göras är kommunens bedömning att följande punkter skall vara styrande:

- Områden med relativt många hushåll och företag prioriteras före ett område med färre.
- Graden av lokalt engagemang och efterfrågan är väsentlig. Ett område där många är intresserade av att investera i bredband prioriteras före ett område med ett fåtal intresserade.
- Om det finns kommunal verksamhet i ett område kommer prioriteten att höjas. Samma resonemang tillämpas om ett område har omfattande näringsdrivande verksamhet.
- Kostnaden för att bygga fibernet kan påverka ett områdes prioritet.

Tillämpning av bredbandsstrategin

Bredbandsstrategin beskriver de vägval som avses leda fram till att uppnå intentionerna i den nationella bredbandsstrategin. Bredbandsstrategin används med fördel i kommande prioriteringsdiskussioner och som underlag för framtagande av handlingsplaner av olika slag. Framtagande av detaljerade handlingsplaner blir en konsekvens av bredbandsstrategin. Dessa handlingsplaner tas fram gemensamt inom Gnosjöregionen (GGVV).